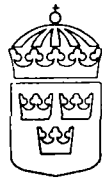

Finansutskottets betänkande

1988/89: FiU32

Valutaregleringen
(prop. 1988/89: 142)

1988/89
FiU32

Sammanfattning

Riksdagen har tidigare fattat principbeslut om att valutaregleringen skall avvecklas. I detta betänkande behandlar utskottet vissa lagförslag som är avsedda att tillgodose kraven på skattekontroll och statistik vid den fortgående avvecklingen.

Utskottet biträder de i propositionen framlagda förslagen som innebär att valutaregleringen tillämpas under ytterligare ett år. Taxeringslagen föreslås också bli kompletterad med föreskrifter om skyldighet för valutabanker och fondkommissionärer att lämna kontrolluppgifter om såväl innehav som avkastning på utländska värdepapper, liksom handeln med sådana instrument. Dessutom skall valutabanker lämna uppgift om summan per år av fysisk persons betalningar till eller från utlandet i de fall transaktionerna var för sig överstiger 25 000 kr. Avsikten med förlängningen av valutaregleringen är i första hand att utnyttja dess yttre regelverk som grund för statistikinsamling och skattekontroll.

Utskottet avstyrker i detta sammanhang fem motioner — en från varje oppositionsparti — med krav på allt ifrån omedelbar avveckling av valutaregleringen till krav på återinförande av tidigare restriktioner.

Inledning

I detta betänkande behandlar utskottet

dels proposition 1988/89: 142 om fortsatt valutareglering, m. m.,

dels de med anledning av propositionen väckta motionerna

1988/89: Fi54 av Anne Wibble m. fl. (fp),

1988/89: Fi55 av Lars Tobisson m. fl. (m),

1988/89: Fi56 av Lars Werner m. fl. (vpk),

1988/89: Fi57 av Gunnar Björk m. fl. (c),

1988/89: Fi58 av Inger Schörling m. fl. (mp).

Skatteutskottet har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. *Yttrandet* (1988/89: SkU3y) har som *bilaga 2* fogats till betänkandet.

I proposition 1988/89: 142 har regeringen (finansdepartementet) efter förredragning av statsrådet Odd Engström

dels föreslagit riksdagen att anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
2. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980: 343),
3. lag om tillämpning av valutalagen (1939: 350),

dels berett riksdagen tillfälle att ta del av i propositionen framlagt förslag till

4. förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959: 264).

Propositionens lagförslag och förslag till förordning återfinns i *bilaga I* i betänkandet.

Motionsyrkandena

1988/89: Fi54 av Anne Wibble m. fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen med avslag på proposition 1988/89: 142 beslutar om förlängning av valutaregleringen till den 31 december 1989 i enlighet med vad som i motionen anförs,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om valutabankernas monopolsituation för utlandsbetalningar,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om specialregler i skattekontrollen som enbart berör utlandsaffärer,

4. att riksdagen avslår förslaget om kontrolluppgifter för transaktioner,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om reglerna för generella taxeringsrevisioner utan angivande av namn på den som skall revideras.

1988/89: Fi55 av Lars Tobisson m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår förslaget i proposition 1988/89: 142 att förlänga valutaregleringen,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagstiftning som innebär att en tillfredsställande skattekontroll kan upprätthållas i enlighet med vad som i motionen anförts.

1988/89: Fi56 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen med ändring av sitt tidigare beslut med anledning av proposition 1988/89: 100 beslutar återta lätnaderna i tillämpningen av valutaregleringen,

2. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag om program för att motverka den snabba transnationaliseringen av ekonomin.

1988/89: Fi57 av Gunnar Björk m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en fortsatt valutareglering.

1. att riksdagen avslår proposition 1988/89: 142 i vad gäller fortsatt liberalisering av valutaregleringen.

2. att riksdagen begär att regeringen, med beaktande av vad som anförs i motionen, ytterligare utreder frågan om valutaregleringens fortbestånd.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna, att om yrkande 1 avslås, skattemyndighetens möjlighet till kontroll utreds fulligare än vad som nu skett.

Utskottet

Riksdagen har tidigare i år fattat principbeslut om att valutaregleringen skall avvecklas (prop. 1988/89: 100 bil. 1, FiU20, rskr. 103). I det sammanhanget uttalade riksdagen att det både är möjligt och önskvärt att fullfölja den tidigare påbörjade avvecklingen. Målet är att avveckla regleringen i dess helhet. Det ankommer på riksbanken att besluta om i vilken takt de olika regleringsinstrumenten skall avskaffas. Efter avregleringen kommer valutalagstiftningen att behållas endast i beredskapssyfte.

En förutsättning för att avregleringen skall kunna fullföljas är dock, har riksdagen betonat, att en fullgod skattekontroll kan upprätthållas. Riksdagen har också framhållit vikten av att avvecklingen sker på ett sådant sätt att en god statistik över utrikesbetalningarna kan bibehållas.

I den nu aktuella propositionen redovisas hur kraven på skattekontroll och statistik skall kunna tillgodoses. Förslagen förutsätter att valutalagen och valutaförordningen behålls oförändrade, och att förordnande ges om fortsatt valutareglering även efter den 30 juni 1989. Föredragande statsrådet betonar dock att förslagen till viss del skall ses som temporära. Av främst tidsskäl har det inte varit möjligt att utforma reglerna för skattekontroll så att de i alla delar är fristående från gällande bestämmelser om valutaregleringen. När de egentliga motiven för valutaförfattningarna helt har fallit bort kommer därför andra lösningar att krävas, påpekas det i propositionen.

I enlighet härmed föreslår föredraganden att vissa bestämmelser i valutalagen (1939: 350) samt valutaförordningen (1959: 264) skall gälla i ytterligare ett år, dvs. t. o. m. den 30 juni 1990. För en sådan förlängning talar också andra skäl. Som föredraganden framhåller hindrar förlängningen givetvis inte riksbanken från att besluta om fortsatta avregleringar i den takt som banken finner riktig.

I propositionen föreslås också att taxeringslagen (1956: 623) kompletteras med föreskrifter om att valutabanker och fondkommissionärer skall åläggas att lämna kontrolluppgifter om såväl innchav av som avkastning på utländska värdepapper, liksom om handeln med sådana instrument. Valutabank skall också lämna uppgift om summan per år av fysisk persons betalningar till eller från utlandet i de fall transaktionerna var för sig överstiger 25 000 kr.

Propositionens förslag har tagits upp i fem motioner — en från varje oppositionsparti. De tre borgerliga partierna är positiva till avvecklingen av valutaregleringen. Folkpartiet och moderata samlingspartiet vill påskynda den och är därför inte beredda att förlänga tillämpningen av valutalagarna i den utsträckning som regeringen föreslagit. Å andra sidan ifrågasätter miljöpartiet de gröna och vänsterpartiet kommunisterna liberaliseringen och vill för sin del hejda avregleringen resp. återta tidigare restriktioner.

Skatteutskottet har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, och detta yttrande (1988/89:SkU3y) finns fogat till betänkandet som en bilaga.

Krav på skärpt eller bibehållen valutareglering

En gemensam utgångspunkt för den kritik som vänsterpartiet kommunisterna och miljöpartiet de gröna riktar mot den förestående avvecklingen av valutaregleringen är att regleringen behövs för att Sverige skall kunna föra en oberoende och självständig ekonomisk politik.

I allt väsentligt överensstämmer kritiken med de synpunkter som de båda partierna framförde när riksdagen tidigare fattade principbeslut i ärendet. Finansutskottet avvisade då motionärernas krav och finner inte heller nu anledning att förorda ett avbrott i avregleringen, än mindre en återgång till tidigare restriktioner. Såsom framhålls i propositionen finns det inte några samhällsekonomiskt eller stabiliseringspolitiskt bärande skäl till att behålla det materiella innehållet i valutaregleringen. Det går inte heller att med fog hävda att valutaregleringen i dag ger Sverige ett sådant skydd som gör det möjligt för oss att föra en autonom penningpolitik.

Vad utskottet här anfört innebär att utskottet inte heller är berett att biträda det i motion Fi56 (vpk) framförda kravet på ett program för att motverka transnationaliseringen; ett program som i första hand skall läggas upp så att tidigare lättnader i valutaregleringen återtogs, men att också skärpningar införs. Sverige har sedan länge anslutit sig till frihandelsprincipen. Det fria handelsutbytet underlättas av fria kapitalflöden. Valutaregleringen har varit konkurrenshämmande för svenska företag och har dessutom drabbat företagen olika hårt beroende på bl. a. storlek, internationell utbredning och produktionsinriktning.

Det sagda innebär vidare att det enligt utskottets mening inte finns anledning att ytterligare utreda frågan om valutaregleringens fortbestånd. Frågor av detta slag har tidigare varit föremål för en ingående prövning i valutakommittén, som år 1985 lade fram sitt slutbetänkande (SOU 1985:52).

Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi56 (vpk) och motion Fi58 (mp) yrkandena 1 och 2.

Den i propositionen föreslagna lösningen innebär således att valutaregleringen i praktiken avskaffas men att dess yttre regelverk behålls tills vidare som grund för erforderlig statistikinsamling och skattekontroll.

Fullmäktige i riksbanken har i en skrivelse till regeringen uttalat att tiden fram till regleringsperiodens slut skall användas för den fortsatta avvecklingen av valutaregleringen och för att överväga och föreslå lösningar på de skattekontroll- och statistikproblem m. m. som uppkommer när valutaregleringen avskaffas.

Utskottet konstaterar att det bland motionärerna råder bred enighet om att kraven på skattekontroll och statistik måste tillgodoses vid en avveckling av valutaregleringen. Vad frågan närmast gäller är *hur* dessa krav skall tillgodoses, alternativt *hur länge* valutaförfattningarna skall kunna utnyttjas som ett provisorium i avvaktan på mer bestående lösningar.

Moderata samlingspartiet avvisar helt tanken på en förlängning av valutaregleringen och anser att återstoden av regleringen skall avskaffas i ett slag senast den 30 juni 1989. De skattetekniska problemen bör i stället lösas genom lagstiftning vid sidan av nuvarande regelverk. Motionärerna pekar på det kontrollsystem som tillämpas i Danmark, och som innebär att den skattskyldige tillåts öppna konto i utlandet om den utländska banken kan utfärda intyg om kontoställning m. m. till de danska skattemyndigheterna. Liknande regler borde kunna tillämpas även för svenska valutainlämmningar, anser motionärerna.

Folkpartiet accepterar förlängningen, men endast till årets utgång, medan centerpartiet, vänsterpartiet kommunisterna och miljöpartiet de gröna inte anför några erinringar mot propositionens förslag i denna del.

Skatteutskottet slår i sitt yttrande fast att det inte bör komma i fråga att avveckla de delar av valutaregleringen som nu används för skattemyndigheternas kontroll utan att samtidigt försäkra sig om att kontrollen i tillräcklig grad kan tillgodoses på annat sätt. Enligt skatteutskottets mening är det för närvarande inte möjligt att undvara vissa delar av valutaregleringen utan att kontrollaspekten åsidosätts.

Finansutskottet delar skatteutskottets bedömning. Behovet av fullgod skattekontroll måste beaktas och den fortsatta avregleringen får inte force-ras fram på bekostnad härav. Kontrollsystem av det slag som redovisas i motion Fi55 (m) utgör i sammanhanget inget verkligt alternativ i och med att de inte kan omsättas i omedelbart praktisk tillämpning. Dessutom kan de inte direkt inordnas i nuvarande statistiksystem.

Delar av valutaförfattningarna kommer övergångsvis att behövas, inte för att reglera valutaflödena utan för att registrera dem. Med hänsyn härtill är utskottet inte berett att förorda kortare tillämpningsperiod än den som föreslås i propositionen. I likhet med skatteutskottet förutsätter emellertid finansutskottet att regeringen fortsätter arbetet med att utforma en kontroll som är fristående från valutaregleringen. Detta förutsätter inte bara nya föreskrifter utan i ett senare skede också ett mer utvecklat internationellt samarbete på skattekontrollområdet. Såsom framhålls i propositionen torde nämligen en helt tillfredsställande kontroll av transaktioner över

gränserna kunna uppnås först genom ett närmare samarbete mellan olika länders skattemyndigheter. Friare kapitalrörelser kan också skapa behov av ändringar i de materiella beskattningsreglerna.

Vad utskottet här anfört innebär således att utskottet biträder förslaget i propositionen om en förlängning av valutaregleringen och avstyrker motionerna Fi55 (m) samt Fi54 (fp) yrkande 1.

I likhet med skatteutskottet utgår utskottet från att regeringen kommer att redovisa de resultat som uppnås i det pågående arbetet med kontrollfrågorna. I det sammanhanget kommer givetvis *skattemyndigheternas kontrollmöjligheter* att belysas ytterligare. Såsom skatteutskottet framhåller finns det därför inte skäl att förorda en särskild utredning i detta avseende. Även finansutskottet avstyrker med hänvisning härtill motion Fi58 (mp) yrkande 3.

Som framgått har centerpartiet inte funnit anledning att ange kortare regleringsperiod än den som föreslås i propositionen. I motion Fi57 (c) påpekas dock att *målet* bör vara att *avvecklingen* fortgår i sådan takt att *valutaregleringen* har avskaffats den 30 juni 1990. Detta bör riksdagen ge till känna för regeringen, anser motionärerna. Enligt utskottets mening framstår det inte som behövt med ett riksdagsuttalande av den begärda innebörden. Riksdagen har nämligen redan slagit fast att regleringen skall avvecklas i sin helhet och att valutaregleringen endast skall behållas i beredskapssyfte. Riksbanksfullmäktige har vidare avisat att avregleringen kommer att fortsätta, och att man nu också skall avskaffa de delar av valutarestriktionerna som brukar betecknas som regleringens "hårda kärna". Det kan därför förutsättas att fullmäktige utan särskilt riksdagsinitiativ kommer att fullfölja avvecklingen med den snabbhet som de yttre omständigheterna medger. Med hänvisning härtill och då motionärernas önskemål i allt väsentligt redan är tillgodosett avstyrker utskottet motion Fi57 (c).

Kontrollregler knutna till taxeringslagen

I motion Fi54 (fp) framförs också vissa yrkanden rörande den föreslagna utformningen av taxeringslagen och skattekontrollagen. I det sammanhanget begär motionärerna ett riksdagsuttalande av innebörd att *skattekontrollen av utlandsaffärer* i princip bör ordnas på samma sätt som för inhemska transaktioner.

Utskottet får med anledning härav anföra följande. Utgångspunkten för förslagen i propositionen är att skattemyndigheterna skall få ta del av eller automatiskt få uppgift om transaktioner med utlandet i samma utsträckning som i fråga om transaktioner inom landet. Några skiljaktigheter mellan regering och motionärer föreligger således knappast i denna principfråga. Skatteutskottet har för sin del påpekat att inte heller det har någon annan uppfattning. Med hänsyn till den breda enighet som uppenbarligen råder instämmer finansutskottet i skatteutskottets bedömning att det för närvarande inte erfordras något uttalande från riksdagens sida i frågan.

Samma motionärer vill också att riksdagen gör ett tillkännagivande om *valutabankernas monopolposition*. De ifrågasätter den konkurrensbegränsning som uppkommer i och med att valutainlåningarnas handel med utländska värdepapper och andra transaktioner med utlandet måste förmedlas av svenska banker och fondkommissionärer. Sådana restriktioner och konkurrensbegränsningar leder till högre kostnader för konsumenterna, framhåller motionärerna. De har i och för sig förståelse för restriktionerna, men anser samtidigt att stora ansträngningar bör göras för att lösa rimliga krav på skattekontroll utan att det nu föreslagna monopoliet för bankväsendet permanentas.

Såsom också skatteutskottet har påpekat kan det givetvis hävdas att den föreslagna lösningen innebär att svenska banker och fondkommissionärer bevarar en viss monopolställning. Kontrollen grundar sig emellertid på dessa instituts registrering, och deras medverkan är därmed en förutsättning för att de aktuella lättnaderna i valutaregleringen skall kunna framstå som godtagbara. Finansutskottet instämmer i skatteutskottets uppfattning att denna fråga bör omprövas så snart andra mer tillfredsställande lösningar kunnat tillskapas. Av vad utskottet nyss anfört framgår att regeringen önskar få till stånd ett internationellt samarbete mellan olika länders skattemyndigheter och att man således redan eftersträvar att finna alternativa lösningar. Något uttalande av begärt slag synes därför inte erforderligt. Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi54 (fp) yrkande 2.

I motionen vänder sig folkpartiet också mot förslaget att valutabanker skall lämna *kontrolluppgift* på alla betalningar över 25 000 kr. som fysiska personer gör till eller från utlandet. Motionärerna stöder inte heller förslaget att valutabank och fondkommissionär skall lämna uppgift om det antal och slag av värdepapper som avyttrats under året och beloppen för detta. Enligt propositionen skall skattemyndigheterna kunna infordra sådana uppgifter dels i fråga om viss namngiven person, dels beträffande i förväg ej bestämda personer. Motionärerna anser emellertid att skattemyndigheterna bör åläggas att uppge namn på den eller de personer om vilka uppgifter begärs.

Av skatteutskottets yttrande framgår att skattemyndigheterna redan nu kan kontrollera utlandsbetalningar genom att inhämta uppgifter från riksbanken. Förslaget i propositionen innebär att reglerna i taxeringslagen omformas så att valutabankerna blir skyldiga att utan anmaning lämna kontrolluppgift rörande summan per år av fysisk persons betalningar i de fall transaktionerna var för sig överstiger 25 000 kr.

Enligt skatteutskottet skall regleringen rörande utlandsbetalningar och den föreslagna skyldigheten att lämna kontrolluppgift för betalningar över 25 000 kr. ses mot bakgrund av de uppenbara svårigheter som för närvarande föreligger att på annat sätt kontrollera en persons förvärv av skattepliktiga tillgångar utomlands. Den föreslagna skyldigheten har, enligt skatteutskottet, utformats så att den inträder först när en kontroll kan framstå

som väsentlig och bör därför godtas. När det gäller utländska aktier och räntebärande värdepapper överensstämmer den föreslagna uppgiftsskyldigheten med vad som gäller i fråga om svenska värdepapper.

Finansutskottet gör ingen annan bedömning än skatteutskottet. De föreslagna formerna för kontroll av betalningar till och från utlandet knyter på ett smidigt sätt an till den rapporteringsskyldighet som valutabankerna redan har inom ramen för riksbankens statistikinsamling i det s. k. BOK-systemet. Den nya uppgiftsskyldigheten kommer därigenom att medföra att endast smärre ändringar behöver göras i valutabankernas nuvarande rutiner. Förslaget utgör en godtagbar lösning för den närmaste tiden och finansutskottet avstyrker med hänsyn härtill motion Fi54 (fp) yrkande 4.

Eftersom den föreslagna skyldigheten att rapportera försäljning av utländska värdepapper överensstämmer med vad som numera gäller för fondkommissionärers handel med svenska värdepapper har utskottet inte anledning att ifrågasätta propositionen i denna del. Såsom utskottet nyss anfört bör utlandstransaktioner kontrolleras i samma utsträckning som inhemska transaktioner. Utskottet avstyrker därmed även yrkande 5 i motion Fi54 (fp) och biträder de i propositionen föreslagna ändringarna i taxeringslagen (1956: 623) och skatteregisterlagen (1980: 343).

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *krav på skärpt eller bibehållen valutareglering*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89: Fi56 och 1988/89: Fi58 yrkandena 1 och 2,

2. beträffande *förlängning av valutaregleringen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89: Fi54 yrkande 1 och 1988/89: Fi55

a) antar det i proposition 1988/89: 142 framlagda förslaget till lag om tillämpning av valutalagen (1939: 350),

b) lämnar utan erinran det i proposition 1988/89: 142 intagna förslaget till förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959: 264),

3. beträffande *utredning om skattemyndigheternas kontrollmöjligheter*

att riksdagen avslår motion 1988/89: Fi58 yrkande 3,

4. beträffande *mål för avveckling av valutaregleringen*
att riksdagen avslår motion 1988/89: Fi57,

5. beträffande *skattekontroll av utlandsaffärer*
att riksdagen avslår motion 1988/89: Fi54 yrkande 3,

6. beträffande *valutabankers monopolsituation*
att riksdagen avslår motion 1988/89: Fi54 yrkande 2,

7. beträffande *skyldighet att lämna kontrolluppgift*
att riksdagen med avslag på motion 1988/89:Fi54 yrkandena 4 och 5
antar de i proposition 1988/89:142 framlagda förslagen till
dels lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
dels lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343).

1988/89:FiU32

Stockholm den 11 maj 1989

På finansutskottets vägnar

Anna-Greta Leijon

Närvarande: Anna-Greta Leijon (s), Roland Sundgren (s), Lars Tobisson (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Gunnar Björk (c), Per Olof Håkansson (s), Rune Rydén (m), Arne Kjörnsberg (s), Filip Fridolfsson (m), Lars De Geer (fp), Ivar Franzén (c), Hans Petersson (vpk), Carl Frick (mp), Marianne Carlström (s), Sonia Karlsson (s), Maria Hed (s) och Lars Leijonborg (fp).

Reservationer

1. Krav på skärpt eller bibehållen valutareglering (mom. 1)

Hans Petersson (vpk) och Carl Frick (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "I allt väsentligt" och slutar med "yrkandena 1 och 2" bort ha följande lydelse:

En fullständigt avreglerad valutapolitik gör det närmast omöjligt att föra en nationellt fristående och suveränt beslutad ekonomisk politik, i synnerhet om man eftersträvar att jämställa reglerna med dem man har inom EG. En ensidig anpassning till förhållandena inom EG riskerar att bli en anpassning till de kommersiella intressena, den konservativa politiken och till ett långtgående överutnyttjande av såväl människor som natur.

De kraftigt ökande utlandsinvesteringarna bidrar till att försämra bytesbalansen. Detta grundläggande problem förringas av dem som är anhängare av avregleringar till kapitalets fromma. Den långsiktiga dränering av produktionsresurser som är en följd av dessa investeringar kan däremot inte avvisas på samma lättvindiga sätt. Frågan om en avreglering eller inte är en långsiktig strategisk fråga.

Att nu slopa tillämpningen av valutaregleringen är en kapitulationspolitik. Enligt utskottets mening finns det snarare anledning att ompröva de liberaliseringar som redan genomförts i Sverige samt att skärpa tillämpningen i vissa avseenden. Mot denna bakgrund bör frågan om valutaregleringens fortbestånd utredas närmare. Såsom framhålls i motion Fi58 (mp) behöver bl. a. de stabiliseringspolitiska effekterna studeras närmare liksom behovet av valutareglerande instrument i en framtid då kraftiga åtgärder behövs för att klara miljöhänsynen. I detta sammanhang bör man också

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *krav på skärpt eller bibehållen valutareglering*
att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Fi56 och 1988/89:Fi58 yrkandena 1 och 2 som sin mening ger regeringen till
· känna vad utskottet anfört,

2. Förlängning av valutaregleringen (mom. 2)

Lars Tobisson, Rune Rydén och Filip Fridolfsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Skatteutskottet slår" och på s. 6 slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Principbeslutet om en avveckling av valutaregleringen innebär att bred uppslutning nu har nåtts kring ett mångårigt moderat krav. Valutaregleringen ger upphov till snedvridande effekter, och såsom också framhålls i propositionen finns det numera varken samhällsekonomiskt eller stabiliseringspolitiskt bärande skäl till att behålla några restriktioner. Trots detta föreslås emellertid att valutaregleringen skall tillämpas under ytterligare ett år. Förslaget motiveras med att kravet på skattekontroll och statistik skall kunna tillgodoses.

Enligt utskottets mening får självfallet inte kravet på skattekontroll och statistikproduktion sättas åt sidan vid en avreglering. Det är emellertid principiellt fel att på detta sätt utnyttja valutareglering för ett helt nytt ändamål. Regleringen har tjänat ut sitt ursprungliga syfte och bör därför snarast avvecklas. Den har aldrig varit avsedd att användas för skattekontroll och bör därför inte heller få utnyttjas i detta sammanhang. Såsom visas i motion Fi55 (m) är det inte heller nödvändigt att låta kontrollen grundas på valutalagstiftningens regelverk.

Kvarvarande delar av valutaregleringen bör med hänsyn härtill avskaffas i ett slag senast den 30 juni 1989. Riksdagen bör alltså avslå de i propositionen intagna valutaförfattningarna och bör inte heller godta de föreslagna ändringarna i taxeringslagen och skatteregisterlagen eftersom dessa kontrollföreskrifter i allt väsentligt baseras på en fortsatt tillämpning av valutaregleringen. De skattetekniska problem som regeringen pekar på bör i stället lösas på det sätt som anvisas i motion Fi55 (m). Där förordas ett danskt system som innebär att den skattskyldige tillåts öppna konto i utlandet om den utländska banken kan utfärda intyg om kontoställning m. m. Liknande regler bör kunna tillämpas även för svenska valutainlåningar. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag i enlighet med vad utskottet här har anfört.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *förlängning av valutaregleringen*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Fi55 och med avslag på motion 1988/89:Fi54 yrkande 1
a) avslår det i proposition 1988/89:142 framlagda förslaget till lag

om tillämpning av valutalagen (1939: 350) och som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

1988/89:FiU32

b) som sin mening ger regeringen till känna att valutaförordningen (1959: 264) bör upphöra att gälla efter utgången av juni 1989,

3. Förlängning av valutaregleringen (mom. 2)

Lars De Geer och Lars Leijonborg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Skattcutskottet slår" och på s. 6 slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet får med anledning härav anför följande. En fungerande marknadsekonomi förutsätter såväl frihandel som fria kapitalflöden. Valutaregleringen har fördröjt en nödvändig anpassning av svensk ekonomi till utvecklingen utomlands. Regleringen har därmed varit direkt skadlig för svensk samhällsekonomi.

Enligt utskottets mening är det angeläget att resterande avveckling påskyndas. Det är därför inte rimligt att förlänga valutaregleringen under ytterligare ett år. I likhet med vad som föreslås i motion Fi54 (fp) anser utskottet att regleringsperioden bör begränsas till utgången av 1989.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande förlängning av valutaregleringen

att riksdagen med bifall till motion 1988/89: Fi54 yrkande 1 samt med avslag på motion 1988/89: Fi55 och med anledning av proposition 1988/89: 142

a) antar följande förslag till

Lag om tillämpning av valutalagen (1939: 350)

Häri genom föreskrivs att 2 § första stycket 1, 2 och 4—8 samt 5 § 1 och 3 valutalagen (1939: 350) skall tillämpas under tiden den 1 juli 1989 — den 31 december 1989.

b) som sin mening ger regeringen till känna att valutaförordningen skall fortsätta att gälla till utgången av december 1989,

4. Utredning om skattemyndigheternas kontrollmöjligheter (mom. 3)

Carl Frick (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "I likhet" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Såsom framhålls i motion Fi58 (mp) är det angeläget att skattemyndigheterna ges goda kontrollmöjligheter. De i propositionen föreslagna reglerna för uppgiftslämnande ser utskottet som minimikrav. Med hänsyn till den snabbbehandling som ärendet underkastats i regeringskansliet bör det utredas om kontrollföreskrifterna är tillräckliga. Vad utskottet här anför bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

1988/89:FiU32

3. beträffande *utredning om skattemyndigheternas kontrollmöjligheter*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Fi58 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Mål för avveckling av valutaregleringen (mom. 4)

Gunnar Björk och Ivar Franzén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Som framgått" och slutar med "motion Fi57 (c)" bort ha följande lydelse:

Genom att valutaregleringens yttre regelverk behålls under ytterligare ett år vinnas tid för att åstadkomma det rättsliga stöd som behövs för att tillgodose statistik- och kontrollbehovet. Det är emellertid angeläget att arbetet med att avveckla återstående delar av valutaregleringen bedrivs snabbt och målmedvetet. Såsom framhålls i motion Fi57 (c) bör målet vara att avvecklingen fortgår i sådan takt att valutaregleringen har avskaffats vid regleringsperiodens slut den 30 juni 1990. Vad utskottet här har anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *mål för avveckling av valutaregleringen*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Fi57 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om tidpunkten för valutaregleringens avveckling.

6. Mål för avveckling av valutaregleringen (mom. 4, motive- ringen)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Tobisson, Rune Rydén och Filip Fridolfsson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Som framgått" och slutar med "motion Fi57 (c)" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare förordat att riksdagen bifaller motion Fi55 (m), vilket innebär att valutaregleringen inte kommer att förlängas efter nuvarande regleringsperiodens slut den 30 juni 1989. Utskottet kan med hänsyn härtill inte ställa sig bakom det i motion Fi57 (c) uppställda målet att avvecklingen skall fortgå i sådan takt att regleringen avskaffas först ett år senare. Utskottet avvisar därför motion Fi57 (c).

7. Skattekontroll av utlandsaffärer (mom. 5)

Lars De Geer och Lars Leijonborg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "I motion Fi54" och på s. 7 slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Den i propositionen föreslagna skyldigheten för banker och fondkommissionärer att lämna kontrolluppgifter på utlandstransaktioner är mer

långtgående än vad som gäller för motsvarande inhemska transaktioner. Utskottet motsätter sig en sådan utformning. Såsom framhålls i motion Fi54 (fp) bör en grundläggande princip vara att inga specialregler skapas endast därför att de skattskyldiga gör utlandsaffärer, utan att sådana transaktioner i skattekontrollhänseende behandlas på samma sätt som inhemska transaktioner.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *skattekontroll av utlandsaffärer*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89: Fi54 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om principerna för skattekontrollen av utlandsaffärer,

8. Skattekontroll av utlandsaffärer (mom. 5, motiveringen)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Tobisson, Rune Rydén och Filip Fridolfsson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet får" och på s. 7 slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare förordat att riksdagen bifaller motion Fi55 (m), vilket innebär att de i propositionen föreslagna formerna för skattekontroll av utlandsaffärer avvisas. Något riksdagsuttalande av den innebörd som begärs i motion Fi54 (fp) erfordras därför inte. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet yrkande 3 i denna motion.

9. Valutabankers monopolsituation (mom. 6)

Lars De Geer och Lars Leijonborg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Samma motionärer" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Under en övergångsperiod kan det vara rimligt att alla betalningar till och från utlandet måste gå över valutabanker. När valutaregleringens s. k. hårda kärna avvecklats måste emellertid även denna kvarvarande reglering övervägas på nytt. Såsom påpekas i motion Fi54 (fp) utgör den nämligen en allvarlig konkurrensbegränsning på det finansiella tjänsteområdet i och med att dessa banker får något av en monopolställning. Restriktionerna motiveras av skattekontrollskäl vilka naturligtvis måste tas på allvar. Stora ansträngningar måste emellertid göras för att lösa rimliga krav på skattekontroll utan att man permanentar det nu föreslagna monopolet för bankväsendet. Vad utskottet här anfört med anledning av motion Fi54 bör ges till känna för regeringen.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *valutabankers monopolsituation*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89: Fi54 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om åtgärder för att motverka valutabankernas monopolsituation,

10. Valutabankers monopolsituation (mom. 6, motiveringen) 1988/89:FiU32

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Tobisson, Rune Rydén och Filip Fridolfsson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Såsom också" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare förordat att riksdagen bifaller motion Fi55 (m), i vilken just den faktiska monopolställning som skulle beviljas svenska banker och försäkringsbolag är ett av skälen för att avvisa de i propositionen föreslagna formerna för skattek kontroll av utlandsaffärer. När denna således ordnas på annat sätt, erfordras inte något riksdagsuttalande om bankernas monopolsituation av den innebörd som begärs i motion Fi54 (fp). Med hänsyn härtill avstyrker utskottet yrkande 2 i denna motion.

11. Skyldighet att lämna kontrolluppgift (mom. 7)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Tobisson, Rune Rydén och Filip Fridolfsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "I motionen" och på s. 8 slutar med "skatteregisterlagen (1980: 343)" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare förordat att riksdagen bifaller motion Fi55 (m) vilket innebär att de i propositionen föreslagna ändringarna i taxeringslagen och skatteregisterlagen avvisas i sin helhet. Därmed tillgodoses också yrkandena 4 och 5 i motion Fi54 (fp).

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande skyldighet att lämna kontrolluppgift

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Fi54 yrkandena 4 och 5 avslår de i proposition 1988/89: 142 framlagda förslagen till

dels lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623) och

dels lag om ändring i skatteregisterlagen (1980: 343).

12. Skyldighet att lämna kontrolluppgift (mom. 7)

Lars De Geer och Lars Leijonborg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Av skatteutskottets" och på s. 8 slutar med "skatteregisterlagen (1980: 343)" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till vad utskottet nyss anfört om att inga specialregler bör skapas för skattekontrollen av utlandsaffärer ifrågasätter utskottet starkt det i propositionen framlagda förslaget om uppgiftsskyldighet för transaktioner till och från utlandet på belopp överstigande 25 000 kr. Här införs ett speciellt moment och en ny princip som inte gäller transaktioner inom landet. Beskattningen skall avse inkomster och utdelningar, inte det förhållandet att någon gör en transaktion. Utskottet avvisar med hänvisning härtill förslaget om allmän anmälningsplikt för vissa transaktioner.

Utskottet kan inte heller ställa sig bakom förslaget att valutabank och fondkommissionär generellt skall lämna uppgifter om det antal och slag av värdepapper som avyttrats under året och beloppen för detta. Enligt utskottets mening bör uppgiftsskyldigheten begränsas och skattemyndigheterna endast åläggas att uppge namn på den eller de personer om vilka uppgifter begärs. Riksdagen bör således avslå förslaget att skattemyndigheterna skall få generella förteckningar över all försäljning och i stället begära förslag från regeringen om att de tidigare gällande kraven att myndigheterna preciserar sina syften återinförs.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *skyldighet att lämna kontrolluppgift*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Fi54 yrkandena 4 och 5 avslår de i proposition 1988/89:142 framlagda förslagen till

dels lag om ändring i taxeringslagen (1956:623) och

dels lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)

samt begär att regeringen återkommer med nytt förslag i enlighet med vad utskottet anfört.

Propositionens författningsförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

1988/89:FiU32

Bilaga 1

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 37 § 1, 2 och 5 mom., 39 § 1 och 3 mom. samt 43 § 1 mom. taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

37 §

1 mom.² Till ledning vid inkomsttaxering, förmögenhetstaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (*kontrolluppgifter*) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
4 a. Den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974:931), vilken utbetalt utdelning på andel i svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag, den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg samt fondbolag, som avses i 1 § aktiefondslagen, vilket förvaltar svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag.	Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället. Fysisk person som hos den uppgiftsskyldige varit antecknad som innehavare av aktie eller andel i aktiefond eller utländsk juridisk person.	Den utbetalda utdelningen. Innehavet vid årets utgång.

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.
² Senaste lydelse 1988: 879.

1 mom. Till ledning vid inkomsttaxering, förmögenhetstaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (*kontrolluppgifter*) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
4 a. Den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974:931), vilken utbetalt utdelning på andel i svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag, den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg samt fondbolag, som avses i 1 § aktiefondslagen, vilket förvaltar svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag.	Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället. Fysisk person som hos den uppgiftsskyldige varit antecknad som innehavare av aktie eller andel i aktiefond eller utländsk juridisk person.	Den utbetalda utdelningen. Innehavet vid årets utgång.
4 b. Valutabank och fondkommissionär hos vilka utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser därom.	Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället samt den som gottskrivits ränta eller till vilken ränta utbetalats. Den som varit antecknad som innehavare av utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper.	Utdelning och ränta som utbetalats eller gottskrivits. Innehavet vid årets utgång.

4 c. Valutabank.

*Fysisk person för vil-
ken banken förmedlat
betalning till eller från
utlandet.**Varje betalning som
överskrider 25 000 kro-
nor. Upplysning om
det sammanlagda be-
loppet av dels sådana
betalningar till utlan-
det, dels sådana betal-
ningar från utlandet.**Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 mom.³ Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom., skall iakttas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmäles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (endagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För endagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar; förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Om länsskattemyndigheten i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbundet företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till viss grupp av anställda. — Ansökan om medgivande

³ Senaste lydelse 1986:1284.

göres hos länsskattemyndigheten senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, föres hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkommit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöll del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå om arbetsgivaren har att för utgivet belopp betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och traktamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den som uppgiften avser skall redovisas dennes födelsetid. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272) skall detta anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

I kontrolluppgift skall lämnas uppgift om lån som har lämnats räntefritt, eller mot ränta understigande sedvanlig ränta, till arbets- eller uppdragstagare, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 2 000 kronor. Uppgiften skall avse förmånens värde.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 h, 4 a eller 7–9 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 h, 4 a–4 c eller 7–9 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i elfte stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

5 mom.⁴ Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 h, 4 a eller 7–10 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända meddelande med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

5 mom. Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 h, 4 a–4 c eller 7–10 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända meddelande med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

⁴ Senaste lydelse 1986: 1387.

Nuvarande lydelse

39 §

*1 mom.*⁵ I särskilda fall skall efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Fem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
10. Redarc.	Den som uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör beskattningsbar inkomst enligt lagen om sjömansskatt.	Åtnjutna förmåner.

Föreslagen lydelse

39 §

1 mom. I särskilda fall skall efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Fem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
10. Valutabank och fondkommissionär hos vilka utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser därom.	Namngiven person.	Det antal och de slag av värdepapper som avyttrats samt det erhållna beloppet.
11. Redare.	Den som uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör beskattningsbar inkomst enligt lagen om sjömansskatt.	Åtnjutna förmåner.

Nuvarande lydelse

*3 mom.*⁶ Den som har tillstånd att driva fondkommissionsrörelse enligt fondkommissionslagen (1979:748) är skyldig att efter anmaning lämna uppgifter som avses i 1 mom. 9 även i fråga om ej namngivna personer.

1 mom. 9 även i fråga om ej namngivna personer.

Föreslagen lydelse

3 mom. Den som har tillstånd att driva fondkommissionsrörelse enligt fondkommissionslagen (1979:748) är skyldig att efter anmaning lämna uppgifter som avses i 1 mom. 9 även i fråga om ej namngivna personer. *Detsamma gäller valutabank och fondkommissionär beträffande uppgifter som avses i 1 mom. 10.*

⁵ Senaste lydelse 1987: 105.

⁶ Senaste lydelse 1987: 105.

*I mom.*⁷ Envar, som har utbe-
kommit utdelning på aktier i
svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap.
8 § aktiebolagslagen (1975: 1385), 3
kap. 8 § försäkringsrörelselagen
(1982: 713) eller 3 kap. 8 § bankak-
tiebolagslagen (1987: 618) icke är
tillämplig, så ock envar, som här i
riket har utbekommit

a) utdelning på andelar i svensk
ekonomisk förening, svensk aktie-
fond, för vilken register ej förs en-
ligt 31 § aktiefondslagen
(1974: 931), eller, om den icke har
betalts ut genom Värdepapperscen-
tralen VPC Aktiebolag (värdepap-
perscentralen), från utländsk juri-
disk person eller

b) ränta, vilken har erlagts mot
avlämnande av kupong eller kvitto
och icke har betalts ut genom vär-
depapperscentralen, på obligation,
förlagsbevis eller annan för den all-
männa rörelsen avsedd förskriv-
ning,

är skyldig att till ledning för egen
taxering vid mottagandet av utdel-
ningen eller räntan avge särskild
uppgift härom. Lyfts beloppet för
annans räkning, och överlämnas ej
därvid en av denne avgiven veder-
börlig uppgift, skall uppgift i stället
avgas av den, som lyfter beloppet,
och därvid uppges namn och
hemvist på den, för vars räkning
beloppet lyfts. Utbekommer någon
utdelning eller ränta mot kupong,
som han har förvärvat utan det vär-
depapper kupongen tillhör, skall
också uppges namn och hemvist på
den, från vilken kupongen har för-
värvats.

Uppgift avfattas enligt fastställt formulär och avlämnas till den, som
utbetalar utdelning eller ränta. Denne skall tillse att uppgift avlämnas,
innan betalning sker.

Den som begär registrering hos värdepapperscentralen av värdepapper
som avses berättiga till utdelning från utländsk juridisk person eller som
åsyftas i första stycket b skall samtidigt lämna uppgift om namn och
hemvist på den, för vilkens räkning utdelningen eller räntan skall lyftas.

I mom. Envar, som har utbe-
kommit utdelning på aktier i
svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap.
8 § aktiebolagslagen (1975: 1385), 3
kap. 8 § försäkringsrörelselagen
(1982: 713) eller 3 kap. 8 § bankak-
tiebolagslagen (1987: 618) icke är
tillämplig, så ock envar, som här i
riket har utbekommit

a) utdelning på andelar i svensk
ekonomisk förening, svensk aktie-
fond, för vilken register ej förs en-
ligt 31 § aktiefondslagen
(1974: 931), eller, om den icke har
betalts ut genom Värdepapperscen-
tralen VPC Aktiebolag (värdepap-
perscentralen) *eller avser fall som
nämns i 37 § 1 mom. 4 b*, från ut-
ländsk juridisk person eller

b) ränta, vilken har erlagts mot
avlämnande av kupong eller kvitto
och icke har betalts ut genom vär-
depapperscentralen *eller avser fall
som nämns i 37 § 1 mom. 4 b*, på
obligation, förlagsbevis eller annan
för den allmänna rörelsen avsedd
förskrivning,

är skyldig att till ledning för egen
taxering vid mottagandet av utdel-
ningen eller räntan avge särskild
uppgift härom. Lyfts beloppet för
annans räkning, och överlämnas ej
därvid en av denne avgiven veder-
börlig uppgift, skall uppgift i stället
avgas av den, som lyfter beloppet,
och därvid uppges namn och
hemvist på den, för vars räkning
beloppet lyfts. Utbekommer någon
utdelning eller ränta mot kupong,
som han har förvärvat utan det vär-
depapper kupongen tillhör, skall
också uppges namn och hemvist på
den, från vilken kupongen har för-
värvats.

⁷ Senaste lydelse 1987: 634.

Ändras förhållande om vilket sådan uppgift har lämnats, skall den som har lämnat uppgiften utan dröjsmål anmäla detta skriftligen till värdepapperscentralen. Bank eller fondkommissionär, som är auktoriserad som förvaltare av aktier enligt lagen (1987:623) om förenklad aktichantering, är skyldig att lämna sådan uppgift som rör ränta efter anmodan från värdepapperscentralen. Sådan anmodan får ej göras senare än fem år efter utbetalningen av räntan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989 och tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgift till ledning vid 1990 års taxering. Bestämmelserna i 37 § 1 mom. 4 c tillämpas i fråga om betalningar som görs efter ikraftträdandet.

1988/89:FiU32
Bilaga 1
Propositionens
lagförslag

2 Förslag till

Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)

1988/89:FiU32
Bilaga 1
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 7 § skatteregisterlagen (1980:343)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

För fysisk och juridisk person får, utöver de uppgifter som anges i 5 och 6 §§, det centrala skatteregistret innehålla följande uppgifter.

1. Sådana uppgifter om ägarförhållandena i fåmansföretag som avses i 25 § 8) taxeringslagen (1956:623).

2. Uppgifter angående avslutad revision, verkställt taxerings- eller mervärdeskattebesök eller annat sammanträffande enligt 31 § 2 mom. tredje stycket taxeringslagen eller 26 a § lagen (1968:430) om mervärdeskatt. För varje sådan åtgärd får anges tid, art, beskattningsperiod, skattelag, myndighets beslut om beloppsmässiga ändringar av skatt eller underlag för skatt med anledning av åtgärden samt uppgift huruvida bokförings-skyldighet har fullgjorts.

3. Uppgift om registrering av skyldighet att betala skatt, uppgifter som behövs för att bestämma skatt enligt uppbördslagen (1953:272) och lagen om mervärdeskatt eller avgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift och lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare samt uppgifter om redovisning, inbetalning och återbetalning av sådana skatter eller avgifter.

4. Uppgift om maskinellt framställt förslag till sådant beslut som enligt lag eller förordning skall antecknas i skattelängd.

5. Uppgift om beslut om anstånd med avgivande av deklaration och med betalning av skatt, dock ej skälen för beslutet, samt uppgift om att laga förfall föreligger för underlåtenhet att fullgöra deklarationsskyldighet.

6. Administrativa och tekniska uppgifter som behövs för beskattningen.

7. Uppgifter som skall lämnas i allmän självdeklaration i sammanställningarna för statlig och kommunal inkomstskatt, i förmögenhetsredovisningen om skattepliktig förmögenhet samt uppgifter som skall lämnas i förenklad självdeklaration.

8. Uppgift om beslut om beskattning, dock ej skälen för beslutet, samt uppgift om utmätning enligt 68 § 6 mom. uppbördslagen.

9. Uppgift om att fordran mot personen registrerats hos kronofogdemyndighet, uppgift om indrivningsresultat, uppgift om beslut om ackord, likvidation eller konkurs samt uppgift om betalningsinställelse.

10. Uppgift om antal anställda och de anställdas personnummer.

11. Uppgift om telefonnummer, särskild adress för skattsedelsförsändelse samt namn, adress och telefonnummer för ombud.

12. Uppgift från kontrolluppgift enligt 37 § 1 mom. 1–3, 3 b–3 f, 4, 4 a, 8 och 10, 8 mom. samt 42 § 1 mom. och 3 mom. första stycket taxeringslagen samt från sådan särskild uppgift som avses i 3 § lagen (1959:551) om beräkning av pen-

12. Uppgift från kontrolluppgift enligt 37 § 1 mom. 1–3, 3 b–3 f, 4, 4 a–4 c, 8 och 10, 8 mom. samt 42 § 1 mom. och 3 mom. första stycket taxeringslagen samt från sådan särskild uppgift som avses i 3 § lagen (1959:551) om beräkning av

¹ Lagen omtryckt 1983:143.

² Senaste lydelse 1986:1301.

sionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

13. Uppgift om beteckning, köpeskilling, taxeringsvärde, delvärde, beskattningsnatur, typ av fång och tidpunkt för fångat för fastighet som ägs eller innchas av personen, andelens storlek om fastigheten har flera ägare. sådan uppgift om fastigheten som behövs för bedömning huruvida inkomst av fastigheten skall beräknas med tillämpning av 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och uppgift om intäkt som har beräknats med tillämpning av nämnda lagrum, övriga uppgifter som behövs för beräkning av statlig fastighetsskatt samt uppgift som behövs för värdering av bostad på fastighet.

14. Uppgift om tid och art för planerat eller pågående revision samt beskattningsperiod och skatteslag som denna avser samt uppgift om tid för planerat taxerings- eller mervärdeskattebesök eller annat sammanträffande enligt 31 § 2 mom. tredje stycket taxeringslagen eller 26 a § lagen om mervärdeskatt.

15. Uppgift om postgiro- och bankgironummer, om personen är näringsidkare.

16. Uppgift om bruttointäkt av tjänst och dennas fördelning på olika kategorier av tjänst samt summan av avdrag från intäkten och dennas fördelning på kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats å ena sidan och övriga kostnader å andra sidan.

17. Uppgift om omsättning i näringsverksamhet.

18. Uppgift angående varulager, resultat av bruttovinstberäkning, annan beräkning av relationstal eller liknande, nettointäkt eller underskott av förvärvskälla med angivande av den del därav som belöper på delägare, skönsmässig beräkning, belopp som under beskattningsåret har stått till förfogande för levnadskostnader, varuuttag, totala bilkostnader samt privat andel därav, bilförmån, bostadsförmån eller annan sådan förmån, avsättning till fond, investeringsreserv eller liknande, insättning på skogskonto eller liknande, nedskrivning av fordringar samt av- och nedskrivning med högsta möjliga belopp, dock endast uppgift om att här angivits förhållande föreligger och om belopp, procenttal eller årtal.

19. Uppgift från centrala bilregistret om innehav av fordon samt om fordonets registreringsnummer, märke, typ och årsmodell.

20. Uppgift för beräkning av skattereduktion för fackföreningsavgift.

21. Uppgift om bosättningsland och tidpunkt för byte av bosättningsland.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

3 Förslag till

Lag om tillämpning av valutalagen (1939:350)

Härigenom föreskrivs att 2 § första stycket 1, 2 och 4—8 samt 5 § 1 och 3 valutalagen (1939:350) skall tillämpas under tiden den 1 juli 1989 — den 30 juni 1990.

1988/89:FiU32
Bilaga 1
Propositionens
lagförslag

4 Förslag till

Förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959:264)

1988/89:FiU32

Bilaga 1

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att valutaförordningen (1959:264), som enligt förordningen (1988:352) gäller till utgången av juni 1989, skall fortsätta att gälla till utgången av juni 1990.

Skatteutskottets yttrande

1988/89: SkU3y

Fortsatt valutareglering, m. m.

1988/89: FiU32
Bilaga 2
Skatteutskottets
yttrande

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1988/89: 142 om fortsatt valutareglering, m. m. och fem motioner som har väckts i ärendet. Med anledning härav får skatteutskottet anföra följande.

I proposition 1988/89: 100 bilaga 1, som godkänts av riksdagen (FiU20), anfördes bl. a. att tiden nu är mogen för att avveckla de kvarstående delarna av valutaregleringen men att avvecklingen bör ske på ett sätt som medger att en god statistik över utrikesbetalningarna och en fungerande skattekontroll kan upprätthållas.

I den nu aktuella propositionen föreslås att valutaregleringen förlängs ett år, t. o. m. den 30 juni 1990, och att taxeringslagen förses med nya regler om kontrolluppgifter från valutabankers och fondkommissionärer i fråga om utländska värdepapper och vissa betalningar till och från utlandet. De föreslagna reglerna i taxeringslagen bygger på förfarandet enligt valutaregleringen och skall ses som temporära åtgärder i avvaktan på att kontrollfrågorna kan lösas utanför ramen för valutalagstiftningen.

I motion Fi55 av Lars Tobisson m. fl. (m) yrkas att förslaget om en förlängning av valutaregleringen avslås och att riksdagen begär ett nytt förslag beträffande kontrollfrågorna med lösningar vid sidan av det nuvarande regelverket i valutaregleringen. Även motion Fi54 av Anne Wibble m. fl. (fp) innehåller kritik mot den föreslagna förlängningen av valutaregleringen. Motionen innehåller bl. a. yrkanden om avslag på förlängningen efter den 31 december 1989 (yrkande 1) och om begränsningar i de föreslagna kontrollreglerna. I motion Fi57 ansluter sig Gunnar Björk m. fl. (c) till propositionen men begär ett uttalande om en fortsatt snabb avreglering så att resterna avvecklats till den 30 juni 1990. Syftet med yrkandena i motionerna Fi56 av Lars Werner m. fl. (vpk) och Fi58 av Inger Schörling m. fl. (mp) är däremot att skärpa valutaregleringen och förbättra möjligheterna till kontroll.

Utskottet avstår från att närmare gå in på frågan i vad mån och i vilken takt de kvarstående delarna av valutaregleringen bör avvecklas. Det kan dock nämnas att de liberaliseringar som har genomförts skall ses mot bakgrund av den internationella utvecklingen mot friare kapitalrörelser över gränserna, den fortgående internationaliseringen av näringslivet och den snabba utvecklingen av nya finansiella instrument. Dessa förändringar har

gjort valutaregleringen allt mindre effektiv och har medfört att den fått allt mindre värde som stöd för stabiliseringspolitiken.

Samtidigt råder bred enighet om att valutaregleringen inte bör avvecklas på ett sådant sätt att skattekontroll och statistikinsamling inte kan upprätthållas på en god nivå. Som framhålls i propositionen bör utgångspunkten vara att skattemyndigheterna kan få ta del av eller automatiskt få uppgifter om transaktioner med utlandet i samma utsträckning som i fråga om transaktioner inom landet. Det bör därför enligt utskottets mening inte komma i fråga att avveckla de delar av valutaregleringen som nu används för en sådan kontroll utan att samtidigt försäkra sig om att den angivna målsättningen för skattekontrollen i tillräcklig grad kan tillgodoses på annat sätt.

För närvarande är det enligt utskottets mening inte möjligt att undvara vissa delar av valutaregleringen, utan att kontrollaspekterna åsidosätts. Samtidigt bör framhållas att de nu aktuella förslagen rörande taxeringslagen visserligen bygger på valutaregleringen men att de samtidigt syftar till att möjliggöra en fortsatt liberalisering.

Utskottet instämmer i departementschefens uppfattning att det på sikt inte är möjligt att upprätthålla en tillfredsställande kontrollnivå i fråga om transaktioner över gränserna och utländska kapitalplaceringar utan ett närmare samarbete mellan skattemyndigheterna i olika länder. Friare kapitalrörelser kan också skapa behov av ändringar i de materiella beskattningsreglerna. Som departementschefen framhåller är det arbete som pågår med dessa frågor tungrott och tidskrävande, och utskottet har förståelse för att det av bl.a. tidsskäl inte hittills har varit möjligt att tillgodose kontrollaspekterna med förslag som är fristående från valutaregleringen. Med hänsyn till vad som anförs i propositionen förutsätter utskottet att regeringen fortsätter sitt arbete på detta område. I avvaktan på resultatet härav biträder utskottet förslaget i propositionen om en förlängning av valutaregleringen och avstyrker yrkandena i motionerna Fi54 (yrkande 1) och Fi55 (yrkande 1) om avslag helt eller delvis på propositionen i denna del.

Det anförda innebär enligt utskottets mening att yrkande 2 i motion Fi55 om ett tillfredsställande kontrollförfarande vid sidan av valutaregleringen och yrkandet i motion Fi57 om en fortsatt snabb avreglering av valutamarknaden till en del kan anses tillgodosedda. I den mån så inte är fallet avstyrker utskottet desamma.

Utskottet utgår från att regeringen kommer att redovisa de resultat som uppnås i det pågående arbetet och återkommer med förslag avseende kontrollfrågorna. I samband med de förslag som riksdagen då kommer att behandla kommer givetvis skattemyndigheternas kontrollmöjligheter att belysas ytterligare. Utskottet finner inte skäl att förorda en särskild utredning i detta hänseende utan avstyrker motion Fi58 i denna del (yrkande 3).

Denna motion i övrigt och motion Fi56 tar upp valutaregleringen från andra aspekter. Som utskottet redan anfört avstår utskottet från att gå in på dessa frågor. Motionerna i dessa delar föranleder inte något vidare yttrande från utskottets sida.

Motion Fi54 innehåller bl. a. ett yrkande om ett riksdagsuttalande av innebörd att skattekontrollen av utlandsaffärer i princip bör ordnas på samma sätt som beträffande inhemska transaktioner.

Av vad utskottet anfört rörande denna principfråga framgår att det här inte råder några skiljaktigheter mellan regeringen och motionärerna i motion Fi54. Utskottet har inte heller någon annan uppfattning men finner att något uttalande från riksdagens sida i denna fråga för närvarande inte erfordras. Utskottet avstyrker således motionen i denna del.

Motionen innehåller också yrkanden rörande detaljutformningen i taxeringslagen av skattekontrollen.

Som framgår av propositionen planerar riksbanken inte att före den 1 juli 1990 förändra det gällande betalningssystemet för utlandsbetalningar. Utlandsbetalningar skall alltså tills vidare kanaliseras genom valutabankerna på samma sätt som hittills. Riksbanken avser dock att mjuka upp placeringsreglerna så att räntebärande konto i utländsk valuta skall få öppnas i svensk bank. Sådana konton kommer att behandlas som vanliga svenska bankkonton, vilket innebär att banken i vanlig ordning skall lämna kontrolluppgift. — Sedan januari i år är det fritt för den som är bosatt här i landet att från utlandet inköpa utländska aktier och liknande. Riksbanken avser att genomföra motsvarande lättnader när det gäller räntebärande värdepapper. Den restriktionen uppställs dock att aktierna — och värdepappren — skall läggas i särskild depå hos valutabank eller av riksbanken godkänd fondkommissionär.

Skattemyndigheterna har i dag möjlighet till kontroll genom att inhämta uppgifter om utlandsbetalningarna från riksbanken. Förslaget i propositionen innebär att reglerna i taxeringslagen omformas så att valutabankerna blir skyldiga att utan anmaning lämna kontrolluppgift rörande fysiska personers betalningar över 25 000 kr. Beträffande utländska aktier och värdepapper innebär förslaget ett motsvarande kontrollförfarande som för svenska värdepapper. Valutabanker och fondkommissionärer blir skyldiga att efter anmaning lämna uppgifter om det antal värdepapper av olika slag som avyttrats under året samt det erhållna beloppet. Förslaget gäller dels i fråga om namngivna personer, dels i fråga om i förväg ej bestämda personer.

Regleringen rörande utlandsbetalningar och den föreslagna kontrolluppgiftsskyldigheten för betalningar över 25 000 kr. från fysiska personer skall ses mot bakgrund av de uppenbara svårigheter som för närvarande föreligger att på annat sätt kontrollera en persons förvärv av skattepliktiga tillgångar utomlands. Den föreslagna kontrolluppgiftsskyldigheten har utformats så att den inträder i sådana fall där en kontroll kan framstå som väsentlig och bör enligt utskottets uppfattning godtas. När det gäller aktier och räntebärande värdepapper överensstämmer den föreslagna uppgiftsskyldigheten med vad som gäller i fråga om svenska värdepapper.

Det kan givetvis sägas att de föreslagna lösningarna — trots de uppmjukningar av valutaregleringen som har genomförts eller som nu planeras — innebär att svenska bankers och fondkommissionärers monopolställning bevaras. Samtidigt framstår dessa kontrollmöjligheter tills vidare som en av förutsättningarna för att de aktuella lättnaderna i valutaregleringen

1988/89: FiU32
Bilaga 2
Skatteutskottets
yttrande

skall kunna framstå som godtagbara. I sammanhanget bör åter framhållas att dessa frågor enligt utskottets uppfattning bör omprövas så snart som andra mer tillfredsställande lösningar kan tillskapas vid sidan av valutalagstiftningens.

Vad särskilt angår yrkandet i motion Fi54 om att kontrolluppgifter och uppgifter i samband med taxeringsrevision inte bör få inhämtas i fråga om ej namngivna personer hänvisar utskottet till sina ställningstaganden tidigare år till dessa frågor (SkU 1986/87: 28 och SkU 1987/88: 17). Enligt utskottets uppfattning finns det inte anledning att ompröva gällande regler rörande skyldigheten att lämna kontrolluppgifter beträffande inhemska värdepapper, m. m., och kontrolluppgiftsskyldigheten för utländska värdepapper bör enligt utskottets mening utformas på samma sätt som gäller för svenska värdepapper.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionen även i dessa delar.

Stockholm den 9 maj 1989

På skatteutskottets vägnar

Lars Hedfors

Närvarande: Lars Hedfors (s), Bo Lundgren (m), Bo Forslund (s), Torsten Karlsson (s), Kjell Johansson (fp), Görel Thurdin (c), Hugo Hegeland (m), Yvonne Sandberg-Fries (s), Sverre Palm (s), Karl-Gösta Svenson (m), Britta Bjelle (fp), Lars Bäckström (vpk), Gösta Lyngå (mp), Kjell Nordström (s), Sven-Erik Alkemark (s), Håkan Hansson (c) och Lisbeth Staaf-Igelström (s).

Avvikande meningar

1. Bo Lundgren, Hugo Hegeland och Karl-Gösta Svenson (alla m) anför:

Principbeslutet om en avveckling av valutaregleringen innebär att en bred uppslutning har uppnåtts kring det mångåriga moderata kravet att avveckla valutaregleringen. Denna ger upphov till snedvridningar utan att längre tjäna sina ursprungliga syften. Ett fullständigt och snabbt slopande av valutaregleringen framstår som nödvändigt med hänsyn till den internationella utvecklingen mot fria kapitalrörelser över gränserna och till Sveriges behov av nära relationer till EG.

Enighet råder också om att avvecklingen bör ske på sådant sätt att en fungerande skattekontroll och en god statistik kan upprätthållas. Som anförts i motion Fi55 innebär emellertid de åtgärder som regeringen nu förordar att väsentliga element av valutaregleringen återinförs via en bakväg. Så t. ex. innebär regeringens förslag i fråga om deponering av aktier m. m. hos valutabank eller godkänd kommissionär, om valutakonton i svensk valutabank och om utlandsbetalningar via sådan bank en omotiverad kon-

1988/89: FiU32
Bilaga 2
Skatteutskottets
yttrande

kurrensbegränsning på det finansiella tjänsteområdet. Svenska banker och andra inhemska institutioner och aktörer får därmed en monopolställning som inte kan anses godtagbar för andra länder som strävar efter en reciprocitet för marknader för finansiella tjänster. Förslaget kan inte anses acceptabelt ens under en övergångsperiod.

Som framhålls i motion Fi55 finns det andra lösningar av kontrollfrågan. I Danmark får man exempelvis öppna konto utomlands om en utländsk bank utfärdar intyg om kontoställning m. m. till de danska myndigheterna. Liknande regler i fråga om såväl konton som aktietransaktioner bör kunna tillämpas även i Sverige.

Från motionärernas sida hävdas nu liksom tidigare att återstoden av valutaregleringen bör avskaffas i ett slag senast den 30 juni 1989. Mot den nu angivna bakgrunden instämmer vi i denna uppfattning och finner att frågorna om skattekontroll bör kunna lösas genom en lagstiftning vid sidan av det nuvarande regelverket i valutaregleringen. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag till en sådan lagstiftning.

Propositionen bör således avslås och motion Fi55 bifallas.

2. Kjell Johansson och Britta Bjelle (båda fp) anför:

En fungerande marknadsekonomi förutsätter såväl frihandel som fria kapitalflöden. Valutaregleringen har fördröjt nödvändiga anpassningar av svensk ekonomi till utvecklingen utomlands och har varit direkt skadlig för svensk samhällsekonomi. Som anförs i motion Fi54 är det förvånande att regeringen — efter de beslut som har fattats om en avreglering — nu föreslår en förlängning med ett år för att lösa ett antal övergångsproblem i fråga om skattekontroll m. m. Enligt vår uppfattning har regeringen haft nog med tid att utarbeta övergångsregler. Med hänsyn till de uppenbara svårigheter som föreligger att i dag få fram förslag till lämpliga lösningar som kan tillämpas redan fr. o. m. den 1 juli i år bör dock en viss förlängning av valutaregleringen godtas. Som anförs i motionen framstår en förlängning med ett halvt år som rimlig, dvs. till utgången av 1989. Motionen i denna del bör alltså bifallas och den i propositionen föreslagna förlängningen av valutaregleringen godtas med den här angivna förkortningen av giltighetstiden.

Mot de förslag som regeringen nu lägger fram i kontrollfrågorna kan riktas allvarliga erinringar. En del av dessa förslag kan dock godtas som ett provisorium under den förkortade övergångstiden, ett halvår. Detta gäller bl. a. förslaget att alla betalningar även i fortsättningen måste ske genom valutabank. Som anförs i motion Fi54 innebär detta förslag en så allvarlig konkurrensbegränsning på det finansiella tjänsteområdet att frågan därefter bör övervägas på nytt. Ansträngningar bör göras för att tillgodose rimliga krav på skattekontroll utan att permanenta det föreslagna monopoliet för bankväsendet.

Ett annat förslag innebär att valutabank eller fondkommissionär som förvarar utländska värdepapper i depå eller kontoför valuta enligt valuta-bestämmelserna skall vara skyldig att utan anmaning lämna kontrolluppgifter om ränta eller annan utdelning på dessa papper. Detta förslag anslu-

1988/89; FiU32
Bilaga 2
Skatteutskottets
yttrande

ter till vad som gäller för motsvarande innehav inom landets gränser och får anses rimligt.

Som anförs i motion Fi54 bör principen var att utlandstransaktioner m. m. behandlas på samma sätt i kontrollhänseende som inhemska transaktioner. Med denna utgångspunkt kritiserar motionärerna förslaget i propositionen om att kontrolluppgifter skall lämnas beträffande vissa utlandsbetalningar över 25 000 kr. Några motsvarande regler finns inte beträffande betalningar inom landet, och förslaget innebär att en mängd uppgifter måste lämnas om förhållanden som inte har direkt betydelse för beskattningen.

Motionärerna riktar också berättigad kritik mot att skattemyndigheterna skall kunna inhämta uppgifter från valutabank eller fondkommissionär om avyttring av utländska värdepapper i fråga om både namngivna och ej namngivna personer. Enligt motionärernas uppfattning bör sådana uppgifter kunna inhämtas endast i fråga om namngivna personer. Motsvarande bör gälla även inhemska förhållanden och i samband med taxeringsrevision. Vi hänvisar till vad som anförts från vårt håll i samband med tidigare års riksdagsbehandling av dessa frågor (SkU 1986/87: 28 och SkU 1987/88: 17). Skattemyndigheterna bör alltså åläggas att uppge namn och adress på den eller de personer som skall kontrolleras. Motionen utmynnar här i krav om ett tillkännagivande av denna uppfattning för regeringen.

Vi ställer oss bakom motionärernas här angivna synpunkter och tillstyrker motionen även i dessa delar (yrkandena 2 – 5).

3. Lars Bäckström (vpk) anför:

Skatteutskottet anför i sitt yttrande att utskottet avstår från att gå in på frågan i vad mån och i vilken takt de kvarstående delarna av valutaregleringen bör avvecklas. Med hänvisning härtill förbigår utskottet helt den kritik som i motionerna Fi56 (vpk) och Fi58 (mp) riktas mot de lättnader i denna reglering som har genomförts och som nu planeras. Som anförs i den förstnämnda motionen medför denna avreglering att möjligheterna att föra en nationellt fristående ekonomisk politik avsevärt försvåras. Vårt land är redan i dag starkt integrerat med den kapitalistiska industrivärlden. Den okontrollerade internationaliseringen har lett till problem bl. a. med en försämrad bytesbalans till följd av kraftigt ökande utlandsinvesteringar. Därtill kommer en långsiktig dränering av produktionsresurserna här i landet. Denna utveckling får ses som ett resultat av en passiv politik från regeringens sida. Att internationaliseringen har kunnat fortskrida på detta sett har också sin förklaring i en alltför lös tillämpning av valutaregleringen.

En avreglering av valutapolitiken medför också att man vidgar möjligheterna för kapitalägarna att placera kapital utomlands och därmed undgå skattekontroll. De ökade möjligheterna till skatteundandraganden kan befaras leda till påfrestningar av olika slag och kan på sikt medföra att vår konkurrensförmåga gentemot utlandet sätts ned ytterligare. Som framgår

1988/89: FiU32
Bilaga 2
Skatteutskottets
yttrande

av propositionen är möjligheterna att ingripa häremot genom åtgärder vid sidan av valutaregleringen begränsade.

Mot denna bakgrund bör riksdagen nu ändra sitt tidigare principbeslut om en avveckling av valutaregleringen och i stället begära förslag från regeringen om skärpningar i tillämpningen och om ett program för att motverka den utveckling som här har beskrivits. De krav i dessa hänseenden som framställs i motion Fi56 tillstyrks alltså.

1988/89: FiU32
Bilaga 2
Skatteutskottets
yttrande

4. Gösta Lyngå (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna anser att den avveckling av valutaregleringen som planeras innebär att Sverige på sikt avhänder sig kontrollen över sin egen ekonomi. En helt fri valutamarknad innebär att vi får en väsentlig förlust av skattemedel genom att skatteflykt underlättas. Jag anser därför att den planering av en övergång till fri valutamarknad som redovisas i propositionen bör avvisas. I stället bör riksdagen med bifall till motion Fi58 från vårt håll begära att regeringen — med beaktande av vad som här har anförts — ytterligare utreder frågan om valutaregleringens fortbestånd och skattemyndigheternas kontrollmöjligheter.

I avvaktan på resultatet av den begärda utredningen bör de framlagda lagförslagen om en förlängning av valutaregleringen och en viss förbättring av skattekontrollen godtas.

Särskilt yttrande

Görel Thurdin och Håkan Hansson (båda c) anför:

I den motion som väckts från vårt håll — Fi57 av Gunnar Björk m. fl. (c) — understryks vikten av att den fortsatta valutaavregleringen sker snabbt. Samtidigt framhålls att detta inte får ske på ett sådant sätt att sådana frågor som skattekontrollen, statistikinsamlingen och hänsynen till en kommande skatteform negligeras. Vi delar riksbankens och regeringens bedömning att det finns skäl att bibehålla delar av valutaregleringen som kan spela en viktig roll för dessa frågor. Detta gäller framför allt regleringar som anger på vilket sätt betalningar till utlandet framdeles bör ske. Det finns enligt vår mening ingen anledning att ange en kortare tid än ett år för en temporär förlängning av valutaregleringen för dessa ändamål.

Som framgår av propositionen är målsättningen att resterna av valuta-regleringen i allt väsentligt skall ha avvecklats vid den tidpunkt då den nu föreslagna temporära förlängningen av valutarcgleringen utgår. Vi vill understryka vikten av att det fortsatta arbetet med kontrollfrågorna nu intensifieras så de i god tid dessförinnan kan få mer definitiva lösningar utanför systemet för den nuvarande valutaregleringen. Vi instämmer också i vad som uttalas i motion Fi54 (fp) om att målsättningen bör vara att ordna skattekontrollen i fråga om utlandstransaktioner enligt samma principer som för inhemska transaktioner. Av vad som anförts i propositionen fram-

går att sådana likformighetssynpunkter kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

Med hänvisning till det anförda finner vi att syftet med motion Fi57 i allt väsentligt kan anses tillgodosett.

1988/89: FiU32

Bilaga 2

Skatteutskottets
yttrande

Sammanfattning	1
Inledning	1
Propositionen	2
Motionsyrkandena	2
Utskottet	3
Krav på skärpt eller bibehållen valutareglering	4
Förlängning av valutaregleringen	5
Skattemyndigheternas kontrollmöjligheter	6
Mål för avvecklingen av valutaregleringen	6
Kontrollregler knutna till taxeringslagen	6
Skattekontroll av utlandsaffärer	6
Valutabankernas monopolsituation	7
Kontrolluppgift	7
Hemställan	8

Reservationer

1. Krav på skärpt eller bibehållen valutareglering (mom. 1) (vpk, mp)	9
2. Förlängning av valutaregleringen (mom. 2) (m)	10
3. Förlängning av valutaregleringen (mom. 2) (fp)	11
4. Utredning om skattemyndigheternas kontrollmöjligheter (mom. 3) (mp)	11
5. Mål för avveckling av valutaregleringen (mom. 4) (c)	12
6. Mål för avveckling av valutaregleringen (mom. 4, motiveringen) (m)	12
7. Skattekontroll av utlandsaffärer (mom. 5) (fp)	12
8. Skattekontroll av utlandsaffärer (mom. 5, motiveringen) (m)	13
9. Valutabankers monopolsituation (mom. 6) (fp)	13
10. Valutabankers monopolsituation (mom. 6, motiveringen) (m) ..	14
11. Skyldighet att lämna kontrolluppgift (mom. 7) (m)	14
12. Skyldighet att lämna kontrolluppgift (mom. 7) (fp)	14

Bilagor

1. Propositionens lagförslag	16
2. Skatteutskottets yttrande (1988/89: SkU3y)	27

